هو العلیم

عید غدیر و آداب و اعمال آن

برگرفته از آثارِ
حضرت علامه آیت‌الله حاج سید محمدحسین حسینی طهرانی
و
حضرت آیت‌الله حاج سید محمدمحسن حسینی طهرانی
قدّس‌الله‌سرّهما

افضلیت عید غدیر نسبت به سایر اعیاد

اما عیدِ غدیر که اشرف و افضل اعیاد است، به‌جهت ربط امت با امام، و وحدت دل‌های آنان با ولایت، و ورود در سِلکِ سالکانِ راه، و روندگانِ طریق مودّت و محبّت و ایثار و انفاق، و عقل و شعور، و گسترش نور ربّانی، و نفحات قدسیّهٔ سبحانی، و ارتباط مُلک با ملکوت است.

عید غدیر، روز عبودیّت و تسلیم در برابر حق، و خروج از فرعونیّتِ نفس اَمّاره، و انداختن ریسمان ذُلِّ رِقّیَّتِ حضرت سبحان است، و اقرار و اعتراف به یگانه‌خاصّهٔ از خواصّ درگاه با عظمت او، و قدم در صراط مستقیم ایقان نهادن، و گام استوار و راستین در ترک تجاملات نمودن، و بدون شائبه و تعارف، به حق و حقیقت و واقعیّت درآمدن، و از زمرهٔ بَهائِم خارج شدن، و به صفِ انسان پیوستن است.

عید غدیر، ندای حضرت قدّوس و سبّوح را به حصر ولایت در قرآن کریم به ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغۡ﴾ پاسخ صحیح دادن، و گفتار حضرت پیامبر اعظمش را به: **«مَن کُنتُ مَولاهُ فَعَلِیٌّ مَولاهُ»** با جان و دل پذیرفتن، و در تحتِ دعای **«اللَّهمّ والِ مَن والاهُ»** قرار گرفتن، و از نفرین خانمان‌سوز **«وَ عادِ مَن عاداهُ»** بیرون شدن، و استقبال از **«وَ انْصُر مَن نَصَرَهُ»**، و اِستِدبار از **«وَ اخْذُل مَن خَذَلَهُ»** نمودن است.[1]

برخی از آداب عید غدیر و آثار آن

سنّت عید گرفتن در روز غدیر، به این داستان، خلود و دوام بخشیده است، و متن غدیر را ثابت و محقَّق، و گذشتگان آن را به آیندگان می‌سپارند.

بیداری به عبادت در شب غدیر و صلهٔ ارحام و ضعفاء و توسعه بر عیال و زینت‌بستن و لباس‌های نو و جامه‌های پاک و پاکیزه پوشیدن و احسان و بِرّ و گسترش خیرات و مبرّات در این روز، همه و همه از موجبات بقاء این اثر جاوید است، تا مردم به‌دنبال ریشه و سرچشمه غدیر بروند، و تفحّص و تجسّس از اصل قضیّه بنمایند، و شاخه‌های ایمان در دل‌های ایشان رشد کند و قوی گردد.

و چقدر زیباست که ایرانیان عید غدیر را که ستون ایمان است به‌عنوان تعطیل رسمی تا چند روز برای دیدن‌ها و سرورها، و تجدید لباس‌های کهنه به لباس‌های نو قرار دهند، تا یک‌سره دیو زشت طبیعت جای خود را به فرشتهٔ رحمت دهد، و شیعه که پیوسته کارهایش از روی تعقّل و حساب بوده است، در این مقطع نیز بی‌حساب و غافل‌گیر در دام نیفتد.[2]

ثواب روزه عید غدیر

---

[1] امام شناسی، ج۹، ص ۲۰۶.

[2] امام شناسی، ج ۹، ص ۲۰۸.

حضرت امام صادق علیه‌السّلام:

صَومُ یَومِ غَدیرِ خُمٍّ یَعدِلُ صیامَ عُمرِالدُّنیا لَو عاشَ إنسانٌ عُمرَ الدُّنیا ثُمَّ لَو صامَ ما عُمِّرَتِ الدُّنیا لَکانَ لَهُ ثَوابُ ذٰلِکَ. وَصیامُهُ یَعدِلُ عِندَاللهِ عزّوجلّ مِائَةَ حِجَّةٍ وَ مِائَةَ عُمرَة.

«روزه داشتن در روز غدیر خمّ معادل است با روزه داشتن عمر دنیا، اگر فرضاً انسانی به‌قدرِ عمر دنیا عمر کند، و به‌اندازهٔ عمر دنیا روزه بگیرد، در این‌صورت ثواب این روزه‌ها برای او خواهد بود. روزه داشتن در روز غدیر، در نزد خداوند عزّوجل به‌قدرِ ثواب صد حجّ و صد عُمره است.»[1]

علت ثواب عظیم روزه

اگر کسی بدون الزام و اکراه، یک روز غدیر را با روزهٔ مستحبی به مِهر علی و به محبّت ولایت، و به پاسخ مثبت دادن به ندای حق، لبّیک گوید، هر لحظه از تشنگی و گرسنگی را که می‌برد، مساوق با روزها و ماه‌ها از سایر ایام است. لذا [این ثواب‌های عظیم که برای روزهٔ عید غدیر ذکر شده است] هیچ تعجبی ندارد، بلکه طبق موازین عقلی و فطری، این پاداش‌های عظیم برای عاملان در روز عید غدیر که بدون شکّ ناشی از پذیرش ولایت و ربط با آن حضرت است، صحیح و ثابت است.[2]

عید غدیر، روزِ نزول جمع خیرات و برکات

عید غدیر روزی است که خداوند توبهٔ آدم علیه‌السّلام را پذیرفت، و به سپاسِ آن روزه گرفت. و روزی است که خداوند تعالی ابراهیم را از آتش نجات بخشید، و شُکراً لِلّه تعالی روزه گرفت. و روزی است که موسی علیه‌السّلام هارون را مقتدا و پیشوا ساخت، و به‌جهت سپاس خداوند، آن روز را روزه گرفت. و روزی است که عیسی علیه‌السّلام وصی خود شمعون صفا را معرّفی کرد، و شُکراً لِلّه عزّوجلّ، آن روز را روزه گرفت. و آن روز روزی است که رسول خدا صلّی اللّه علیه و آله و سلّم علی علیه‌السّلام را پیشوا و امام مردم قرار داد، و در آن روز رسول خدا وصیّ خود را معیّن کرد، و تحقیقاً که آن روز، روزِ روزه، و قیام نماز، و اطعام، و صلهٔ برادران دینی است، و در آن روز وسائل رضای خداوند رحمان، و موجبات به‌خاک مالیده شدن بینی شیطان موجود است.[3]

ثواب افطاری دادن در روز عید غدیر

از حضرت رضا علیه‌السّلام نقل شده است:

وَ یَومُ تَفطیرِ الصّائِمینَ، فَمَنَ فَطَّرَ فیهِ صائِمًا مَؤمِنًا کان کَمَن أطعَمَ فِئامًا[4] وَ فِئامًا إلَی أن عَدَّ

---

[1] امام شناسی، ج ۹ ص ۲۵۹، به نقل از إقبال الأعمال ص ۴۷۶.

[2] . امام شناسی، ج۹، ص۲۶۲.

[3] امام شناسی، ج۹، ص۲۴۴، به نقل از إقبال الأعمال ص ۴۶۶.

[4] فِئام در لغت به‌معنای جماعت از مردم است و در اینجا به‌خصوص حضرت می‌فرماید که: این جماعت از مردم را که ثواب

عَشرًا، ثُمَّ قال أوَتَدری ما الفِئآمُ؟! قال: لا! قال: مِائةُ ألفٍ وَ هو یَومُ التَّهنِئَةِ یُهَنِّی بَعضُکُم بَعضًا.
«روز غدیر روز افطار دادن روزه‌داران است. پس کسی که در آن روز یک روزه‌دار را که مؤمن باشد افطار دهد، مانند آن است که یک فِئام، و یک فِئامِ دیگر، تا آنکه آن حضرت ده فِئام را شمردند، اطعام کرده باشد. و پس از این سخن حضرت فرمود: می‌دانی یک فِئام چیست؟! گفتم: نه! حضرت فرمود: یک فئام، صدهزار نفر است.»[1]

ثواب عمل خیر در روز غدیر

حضرت صادق علیه‌السّلام روایت کرده‌اند:

إنَّ العَمَلَ فی یَومِ الغَدیرِ: ثامِنَ عَشَرَ ذِی الحِجَّةِ یَعدِلُ العَمَلَ فی ثَمانینَ شَهرًا. «تحقیقاً که عمل در روز غدیر که هجدهم ماه ذی‌الحجّه است، معادل با عمل در هشتاد ماه است.»[2]

روزه دادن دارد، منظور یک‌صدهزار نفر است.

[1] امام شناسی، ج ۹ ، ص ۲۶۰، به نقل از إقبال الأعمال ص ۴۶۴.

[2] امام شناسی، ج ۹، ص ۲۴۹، به نقل از إقبال الأعمال ص ۴۶۵.